

Smernica č. 12/2024

Adaptačný proces

Článok I. Úvodné ustanovenia

Táto smernica **určuje postupy práce s klientom v rámci adaptačného procesu pri poskytovaní sociálnej služby** v Zariadení pre seniorov Križovany nad Dudváhom (ďalej len „ZpS“), ktorá je v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách) a v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Článok II. Adaptačný proces

Vstup do zariadenia sociálnych služieb predstavuje pre klienta významnú životnú zmenu a môže na ňu zareagovať rôznymi spôsobom, v súvislosti s jeho zdravotným stavom, typom osobnosti, vzťahmi a spôsobom komunikácie v rodine, možnosťou pripraviť sa na zmenu prostredia a životného režimu a taktiež jeho schopnosti prispôbiť sa novým zmeneným podmienkam.

Článok III. Fázy adaptačného procesu

Vo všeobecnosti môžeme charakterizovať nasledovné fázy adaptačného procesu:

- 1. Šok popieranie** je prvou reakciou, po ktorej nasleduje popieranie traumatizujúcich udalostí: To nie je pravda, To nie je možné. Šok býva o to väčší, ak k udalosti došlo náhle, nečakane. Pokiaľ človek takúto udalosť očakáva, šok nebýva až tak veľký, pretože i keď vie, čo príde nevedomuje si ešte všetky emocionálne následky strát a dokáže zvládnuť naliehavé záležitosti a aspoň spočiatku vziať veci do vlastných rúk.
- 2. Protest, revolta a hnev** sú dôsledkom nečakaného narušenia behu života. V takejto situácii človek potrebuje vyjadriť svoju frustráciu. Stáva sa, že sa klient hnevá na celý svet – na príbuzných, na personál, na priateľov, ktorí ho prídu navštíviť.
- 3. Smútok, trúchlenie, depresia.** Nadšenie a aktivita prvých dní sa mení na mrzutosť. Človek prežíva ťažkú situáciu, uzatvára sa do seba, na nič nemá chuť. Niektorí sú tak nešťastní, že život pre nich nemá zmysel a výnimočne pomýšľajú na samovraždu. V tomto období je mimoriadne dôležitá podpora, láska a porozumenie.
- 4. Prijatie a adaptácia.** Človek, ktorý mal možnosť prejaviť svoje emócie sa začína so stratou vyrovnávať. Žije sa s novým prostredím a bolesť pomaly ustupuje. Opäť nachádza chuť do života, pociťuje radosť z kontaktu s inými ľuďmi, z nových aktivít. Prijíma skutočnosť, že je v zariadení sociálnych služieb. Prijatý tento fakt neznamena rezignovať, ide o adaptáciu na novú situáciu. Človek sa

prispôsobuje v novej životnej situácii, čo mu umožňuje žiť prítomnosťou, plánovať budúcnosť a pritom využívať obohacujúce skúsenosti z minulosti.

Zmena spôsobu života v zariadení sociálnych služieb vyžaduje veľkú dávku schopnosti adaptovať sa. Výskumy uvádzajú, že na každom človeku sa v prvých 4-6 týždňoch pobytu odrážajú negatívne prejavy adaptácie.

Článok IV.

Ciele a proces uľahčenia adaptácie

Cieľom Zariadenia pre seniorov Križovany nad Dudváhom je čo najviac uľahčiť klientovi proces adaptácie. V deň prijatia do zariadenia oboznámi kompetentný pracovník sociálneho úseku klienta so systémom poskytovania sociálnych služieb a Domácom poriadkom zariadenia, priestormi zariadenia, miestom, kde bude klient ubytovaný a pracovníkom, ktorý ho bude vo zvýšenej miere sprevádzať v procese adaptácie a na ktorého sa môže v prípade potreby obrátiť. Uvedený pracovník využíva moderné metódy sociálnej práce a sleduje priebeh adaptácie klienta, priebežne ho vyhodnocuje, pričom berie do úvahy fázy adaptačného procesu, v ktorom sa klient nachádza, v prípade potreby konzultuje s inými úsekmi zariadenia alebo odborníkmi. V priebehu adaptácie prebieha taktiež úzka spolupráca s rodinnými príslušníkmi klienta.

Cieľom je minimalizovať stres v rámci adaptácie a dosiahnuť dobrú adaptáciu klienta, ktorá sa dá charakterizovať tým, že človek spolupracuje s personálom, je vyrovnaný a veselý, nadväzuje kontakty, má záujem o činnosti a akcie do ktorých sa rád zapája. Teší sa na jedlo, má záľuby ktorým sa venuje.

Nie všetci klienti sa dokážu na nové prostredie a podmienky adaptovať bez menších či väčších problémov. Pri zhoršenej adaptácii klient nie je až taký aktívny. Reaguje len na výzvy, nemá priateľov, neprejavuje záujem o okolie a činnosť v zariadení. Býva podráždený, plačlivý. Odmieťa stravu a nechutí mu jesť. Nemá žiadne záľuby. Nedostatočná adaptácia sa vyznačuje tým, že človek nespupracuje s personálom, vyhýba sa obyvateľom je apatický, depresívny, často odmieta jedlo. Odmieťa sa pohybovať, nemá záľuby a nechce sa ničomu učiť. Odmieťa zúčastniť sa akcii v zariadení.

Personál zariadenia počas 3 mesiacov priebežne vyhodnocuje priebeh adaptačného procesu klienta, čo zaznamenáva na tlačivo *“Adaptačný proces prijímateľa sociálnej služby”* (vid'. Príloha č.1 **Adaptačný proces prijímateľa sociálnej služby**).

Na začiatku adaptačného procesu sprevádzajúci pracovník zostaví sociálnu anamnézu prijímateľa sociálnej služby na základe pozorovania, rozhovoru, analýzy materiálu a písomnej informácie od príbuzných (vid'. Príloha č. 2 **Sociálna anamnéza na účely IP pre PSS**).

V prípade zhoršenej adaptácie v spolupráci s rodinou, ostatnými úsekmi zariadenia nachádza nové možnosti intervencie, v prípade potreby konzultuje s odborníkmi. Po úspešnej adaptácii si klient zvolí kľúčového pracovníka a spolu s ním si stanoví cieľ v rámci individuálneho plánovania (vid'. Príloha č.3 **Určenie kľúčového pracovníka**).

Článok IV.

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica **o Adaptačnom procese**, platí pre všetky organizačné úseky ZpS a je záväzná pre všetkých zamestnancov ZpS Križovany nad Dudváhom.

2. Vedúci všetkých úsekov zodpovedajú za:

- dodržiavanie tejto smernice,

- oboznámenie zamestnancov s touto smernicou.

3. Pracovníci zodpovedajú za:

- dodržiavanie tejto smernice,

- za zaobchádzanie s touto smernicou tak, aby nedošlo k jej strate alebo poškodeniu.

Všetci zamestnanci majú právomoc v prípade potreby podať spracovateľovi návrh na opravu, resp. zmenu tejto smernice. Obsah smernice je aktualizovaný a upravovaný poverenou osobou organizácie.

4. Táto smernica nadobúda účinnosť dňom podpisu štatutára ZpS.

5. Túto smernicu je možné meniť a dopĺňať iba číslovaným dodatkom so súhlasom štatutára ZpS.

6. Smernica je dostupná pre zamestnancov v elektronickej podobe na internetovej stránke www.zpskrizovany.sk

7. Príloha č.1: Adaptačný proces prijímateľa sociálnej služby,

8. Príloha č. 2: Sociálna anamnéza na účely IP pre PSS,

9. Príloha č.3: Určenie kľúčového pracovníka

Účinnosť tejto smernice je od 01.01.2025

**Schválila: PhDr. Ingrid Schlosserová, PhD.
riaditeľka ZpS**

Adaptačný proces prijímateľa sociálnej služby

Meno a priezvisko:	
Deň nástupu:	
Sprevádzajúci pracovník:	

Sociálna anamnéza: (aktuálny stav fyzický, psychický, rodinné prostredie, schopnosti, zručnosti, obmedzenia, záujmy, potreby.... – získané informácie z rozhovoru z klientom pri prvom kontakte, z pozorovania a analýzy dokumentov).

Priebeh adaptačného procesu:

Vyhodnotenie (po 3 mesiacoch):

Dátum:.....

Podpis prijímateľa sociálnej služby:.....

Zvolený kľúčový pracovník:.....

Sociálny pracovník:.....

Vedúca sestra:.....

Schválila: PhDr. Ingrid Schlosserová, PhD., riaditeľka ZpS:

SOCIÁLNA ANAMNÉZA NA ÚČELY IP PRE PSS

Individuálny plán (IP) pre prijímateľa sociálnej služby (PSS) podľa zákona 448/2008 Z.z.
o sociálnych službách

Meno a priezvisko PSS	
Dosiahnuté vzdelanie	
Posledné zamestnanie	
Záľuby	
Sociálne prostredie PSS pred prijatím (kde žil, s kým, kto mu pomáhal)	
Rodinný stav, deti	
Vierovyznanie	
Sociálna anamnéza PSS (vlastnými slovami prosím charakterizujte svojho príbuzného – jeho potreby, záujmy, čo má rád , čo nie, čo je schopný urobiť sám, s čím potrebuje pomôcť a pod.)	

Dňa:

Podpis príbuzného:

Zariadenie pre seniorov Križovany nad Dudváhom

Určenie kľúčového pracovníka

Dolu podpísaný/á:

Narodený/á:

Kľúčový pracovník:

Na základe mne dostupných informácií som si vybral/a kľúčového zamestnanca.
Bol/a som informovaný/á, že o zmenu kľúčového pracovníka môžem požiadať kedykoľvek.

Prehlasujem, že toto vyhlásenie robím pri plnom vedomí, bez akéhokoľvek nátlaku a obsahu tohto vyhlásenia som plne porozumel/a, na znak toho toto vyhlásenie podpisujem.

Dňa:
Križovany nad Dudváhom

Podpis prijímateľa sociálnej služby:

Podpis kľúčového pracovníka: